

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— fr
Félévre 6 mesi 3.— »
Negyedévre 3 1.50 »
2 órára 2 1.— »
Külföldre 1 évre . . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyit teretek:
Ölvetének árszabály szerint a kiadót
hivatalban, (Piazza Adamich).
További és kizárólag:
Goldberger A. V. kiadói irodája
Budapest, Váci-utca, Oppeliek
Bánl, Bécs, Stubenbastei N. 2.
Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di redazione in Fiume
Piazza Adamich.

1888. Maggio 13

Megjelenik minden vasárnap

Május 13 1888.

A keletindiai posta.

Sűrű volt már arról szó, hogy az angolok keletindiai postája, mely most Brindisín át megy Suezbe, ezután Saloniknak veszi-e majd útját.

Miből áll voltaképen ez a „keletindiai posta”, hogy annyira versenyre kerül-e? Mennyisége vagy minősége az, mely ezen szállításmány megszerzését oly fontosá teszi? Vagy egyéb érdek fűződik hozzá?

Természetes, hogy nem lehet szó az Anglia és India közti összes áruforgalomról, melyet évi 15 millió tonnára becsülnék, de a melyet legnagyobb részben tengeren továbbítanak, sőt melynek egy része még ma is megkerüli a Jöremény fokát. Szó van a személforgalomról, a tevélekről, hirlapokról, mintáról és értéktárgyakról, melyeket „indiai posta” név alatt szoktak összehozni és melyek szállításánál nem az olcsóság, hanem a gyorsaság és a pontosság jön első sorban tekintetbe.

Az angolok ezen postá. számára a szárazföldi utat keresik és Waghorn már 1827-ben gondolt a suez-i útra, mikor Lesseps bizonyára nem is álmodott még az 3 óriási vállalatáról. Lovakkal ment Calaisból Triestbe és — onnét hajón folytatva útját — 26 nap alatt jutott Alexandriába. Suezből hajón ment Bombayba.

Ez jelentékeny eredmény volt, mert a Jöremény fokának megkerülése 120 napot vett akkor igénybe. A triest-i utat egyselőre az angol francia szövetség miatt nem fogadták el az angol kormány, de 1837-ben hajón, Gibraltáron át küldte az indiai postát Alexandriába, a mivel mégis közel 60 napot nyert.

A negyvenes évek vége felé Marseille nyerte el az indiai postát, mely Calaisból szárazföldön ment Marseilleig. Mikor aztán kiépült a mont-cenis-i vasút és az olasz hálózat, az indiai post-

ta Brindisig ment és csak ott szállt hajóra, mert Marsélléből 144 óra, Brindisiből pedig 82 óra alatt lehetett Port Saidda jutni, úgy hogy az olasz vasutak használata által 62 órával rövidült a tengeri út, az utazás tartama pedig 7a mozdony 25 óra alatt tévén meg az utat) 36 órával.

Az elért eredmény tehát az volt, hogy míg Waghorn 1829-ben csak 26 nap alatt ért Port-Saidda, ma az ut 6 nap alatt tehető meg. Az osztrák-magyar consulatusi kar egyik titkossága, Hahn consul már 20 évvel ezelőtt utalt arra, hogy az indiai forgalomban mily szerep juthat Saloniknak.

A szóba jöhető kikötők távolságai a következők:
Marseille-Port-Saïd 1425 tengeri mérföld
Triest-Port-Saïd 1337 „
Brindisi-Port Saïd 835 „
Salonik-Port-Saïd 650 „
Salonik tehát 185 tengeri mérföld del van közelebb Port-Saïdhoz, mint Brindisi, és ha a vasuti közlekedés rendezve van Londonból 4 nap alatt lehet majd a suez-i csatornához jutni.

Még jobban fog megrövidülni az út ha ki lesz építve a salonik-larissa athéni vasut, melynek engedélyezését a porta és a görög kormány megígérték már a párisi Compagnie d'Escomptes; akkor a Praeus, melynek forgalma már is jelentékeny eredménykedett, nagy szerep jutna ismét és ezt megtartaná mindaddig, míg az indiai forgalom a belgrád-konstantinápolyi vonalra nem terelődik az által, hogy a Bosporsztól vasuton lehetne Kis-Ázsián át az Euphratesig.

Fiume tengeri kereskedelmi forgalma.

Tengeri kereskedelmi forgalmunkat a f. évi márczius hónapban

a hazai és külföldi gőzhajótársaságok, valamint a magántulajdonosok gőz- és vitorlás hajói a következő arányokban közvetítették:

Behozatal.

- 8 Adriagőzös 3466 m. mázsa, áru.
31 Lloydgőzös 7085 m. mázsa, 196 db., 4 köbm. áru.
111 más gőzös 103 792 m. mázsa, 3982 db. áru.
117 vitorlás (10 tonnán felüliek) 77417 m. mázsa, 156 498 db., és 97 köbm. áru.
Vitorlások (10 tonnán alul) 3878 m. mázsa, 19 db., és 552 köbm. áru.
Behozatal márczius hónapban: 195 670 m. mázsa, 160 695 db., 653 köbm. áru.
Az összes behozatal a f. évi január hó 1-től márczius hó 31-ig 451 447 m. mázsa, 864 285 db., és 2762 köbm. áru.

Kivitel:

- 12 Adriagőzös 138 233 m. mázsa, 288 664 db., 381 köbm. áru.
26 Lloydgőzös: 18177 m. mázsa, 4317 db. áru.
103 más gőzös: 119 563 m. mázsa, 1 532 016 db., 657 köbm. áru.
112 vitorlás (10 tonnán felüliek) 13896 m. m., 2 456 m. m., 2 456 866 db., 4871 köbm. áru.
Vitorlások (10 tonnán aluliak) 5461 m. mázsa, 6485 db., és 19 köbm. áru.

A mi a partvidék védelmére kirendelt katonaság számát illeti, arra nézve már a megelőző évben történt megállapodás, mikor ugyanis 1795 júniusban a franciák először foglalták el Anconát. Akkor ugyanis Fiume és vidéke védelmére a fumei parancsnokság védelme alapján hat kompanyia (a 200 ember, — összesen tehát 1200 főnyi katonaság) rendelkezett ki, mely Fiuméba rögtön be is vonult. A háború folyamán azonban ez őrség egy részének elhelyezését tette volt szükségessé, s Fiumében csak a városkörösi határvédelmi ezred három kompanyiája maradt, összesen mintegy 700 ember.

A fumei városi törvényhatóság az anconai menekültek által keltett panik hatása alatt a helyőrség ez elégtelen számát szemrehányó hangon panaszlta a kormányhoz, sürgetve a katonaság szaporítását. Miután pedig az 1795-iki országgyűlés, — melyen különben Fiume még

A kivitel márczius hónapban: 295 833 m. mázsa, 4 288 348 db., és 5928 köbm. áru.

Az összes kivitel a f. évi január hó 1-től kezdve márczius hó végéig 871 491 m. mázsa, 14 329 589 db., és 10501 köbm. áru.

A hajóépítéshez és felszereléshez való tárgyak vámentes kezelése.

A hajóépítéshez és felszereléshez való tárgyak vámentes kezelése tárgyában a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetővel megbízott m. kir. miniszternek 1888. évi május hó 1-én 24971. sz. a. a következő rendeletet hozsárota ki valamennyi pénzügyigazga ósághoz és vámhivatalhoz:

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok es. kir. pénzügyi és kereskedelmi miniszteriummal egyetértőleg elrendeltetik, hogy az 1873. é. május hó 7-én 23549. szám alatt kelt rendelet helyébe, a következő határozatok lépnek:

a osztrák magyar vámterület tengerpartján készült tengeri hajók felszerelésének és építésének könnyebbítése céljából, a következő tárgyak vámentes behozatala engedhető meg:

- 1. Heli- és kereskedelmi hajók építéshez és felszereléshez való tárgyak.
2. Hajóépítésre szolgáló mindennemű fa nyersen vagy feldolgozva p. o. tombokban vagy tuskókban, deszkák, ozolópák, gerendák, rudak és átalák stb.
3. Vas, acél, más nemtelen fémek és azok ötvényei (L. girung), nyersen és hulladékokban; ezek közt nyers vas, valamint deszka és töredék vas; acél, vörösréz, sárgaréz, cink, ólom és ezek vegyítékei, p. o. sárga (Munz) fém.
3. Félkészítmények vasból, acélból,

képviselve nem volt, — a háború folytatására megszavazott 50000 újonc közül harmincat Fiuméra vetett volt ki, a sorozó bizottság a felegető veszélyre való tekintettel azt javasolja, hogy ez újoncok maradjanak inkább otthon: — minthogy úgy is már az egész lakosságnak feyvert kell fognia, s mert a nép eltávozásukból azt fogja következtetni, hogy senki se gondol a tengerpart védelmével.

E hang felkelté a kormányzóság indignációját, s feleletben ennek kifejezést is ad, megleckéztetve a városi hatóságot. Az újoncok nem a polgári, hanem a katonai hatóságoknak vannak alárendelve; de meg különben is Fiume úgy se avatkozhatik a többi parti város ügyeibe; így hát csak a még hátralevő hárs újoncokról van szó. Már pedig azt állítani, hogy ezek távozása a lakosoknak a haza védelmé körülü büzgalmát el fogná ernyeszteni

6) Ezt ohajkép említi Pászthory kormányzó a helytartósághoz írt levelében I. h. 468 sz.
7) Közjogiilag érdekes, hogy míg Fiume újoncelteléket egyszesen a magyar országgyűlés szájha meg, addig Buceariét — mint a többi horvát helyét, is a zágrábi tartománygyűléshez utalják át megállapítás végett. I. h. 241, 238 és 212 sz.
8) I. h. 350 sz.

A „Fiume” tarczaja

Fiume első okkupációja a franciák által

(1797)

(Eredeti törczó)

Ista: Pest Aladár.

IV.

Mantua és Ancona kapitulációja után, s az Anconából három tartanóvéri menekült két pápai tisztt és 15 katoná megjelenésének hatása alatt chinségtől is kezdtek tartani Fiumében. Előre látható volt, hogy a város lakossága egyből menekülők által is szaporodni fog, s tekintve a nagyobb számú katonaság ellátását is, a város élelmezése nehézségekbe ütközhetett. A kormányzóság ily értelemben leír a város bíráinak (febr. 12.) kik másnap azzal a tanácssal állnak elé, hogy minden további gabnakkivittel eltiltassék. E rendszabályt azonban tulságosnak találva a felsőbb hatóság, beéri azzal, hogy a kereskedelmi törvényeszek által a fumei gabnakereskedőktől kimutatást követelve a fumei, esetleg zenggi raktárakban felhalmozott gabnamennyiségről, kikérve véleményüket az iránt lehet-e chinségtől tartani

az esetben, ha a bevétel útja Károlyváros felől elvágatnék, s hogy ez eshetőséget szem előtt tartva, mennyi gabonát szándékoznak a helybeli piac ellátására készletben tartani.)

Ez a fontos kérdés később eszmecsere tárgyát képezi Pászthory Sándor fumei és de Brigido Pompejus gróf triest-i kormányzó között. Pászthorynak eziránt kifejezett nézeteire a triest-i kormányzó terjedé mes memorandummal felel. Teljesen magáévá teszi a fumei kolléga álláspontját: a kivittelt nem kell korlátozni; a zár örökre tönkre temé a két kikötő forgalmát; a készletek nem halmozandók a parton — ez csak a franciáknak könnyítené meg az okkupációt. Ha a kivittelt esetleg felsőbb helyről mégis meg akarják szorítani, a fumei gubernium nézete szerint fog eljárni. (márc. 9.)

1) Fiumei korm. aktái 1797. 326 és 348 szám.
2) I. h. 682 sz. — Pászthory a véleményegység igen kellőenesen érinti: „Das verheissene Schreiben . . . ist mir unerschütter, als ein neuer Beweis jener ausgebreiteten Meinisse und tiefen Baurtheilung, die ich stets in En. Excellenz verheite, und die dem Staate schon so heuchliche Früchte gebracht haben.“ U. o. válasz, márc. 14.

kerespesi ut 36.

abb!!! Harmonika
12 billentyűvel, kel-

intézendők.

J. G. Popp
ari fogorvos

Kapható minden gyógyszerboltban, illatszertárban és fjomabb üzletben.

Fehér elefántor
zoló védjegyre figyelmes legyen.

őnya magát, s a fumei rizskeménnyito.

nemtelen fémekből és fémötvényből, p. o. lemezek, pléh, hullámbádóg, pántok, drótok, rudak, pálezák, léczek, formások vagy nem; ugyiszintén könyök- és szögletvasak T=U=I vasak, körtealakú vastartók.

4. Csövek, öntött és kovácsolt vasból, vörös rézből, sárga rézből és ezek ötvényeiből.

5. Szögek, drótszögek, szegcecsek, akasztégek (Nietnág), csapszögek, srótok, anyasrótok, srótfesszők vasból, aczélból és más nemtelen fémekből vagy fémötvényből.

6. Mindenemű lánc és kötélvezető nyílások foglaltványai, horgonytartó karó és kettős karó, kötélhúzó kampók (Verholklampen), kötélhúzó kampók csigával (Scheikenklampen), horgonydaruk (Anker- und Pentherkrabne) tartozékaikkal, kábelkékek, kábel csigák, a horgonyművelethez tartozó szerzők; mindezek öntött vasból vagy más nemtelen fémekből.

7. Csigahengerek, három lyukkal bíró álló csigák (Dots höft), csigakarikák és hengerfoglaltványok, fából, vasból, aczélból, vagy más nemtelen fémekből.

8. Mindenemű horgonyvasak, horgonyok, horgonyláncok és más láncok (könyökláncok, főszerelési láncok).

9. Szivattyúk és tartozékaik, vasból vörös rézből, cizinkből, ólomból, vagy bármilyen fémötvényből, ugyiszintén gőzsugár szivattyúk, pulsométerek, hidraulikus szivattyúk és légszivattyúk.

10. Tömők kenderből és kacsukból vas- vagy fémcsővel tekeresekkel, kacsukészítmények (sűrítések stb.) a gépüzemhez.

11. Kölen-(Asbest-)készítmények.

12. Hajóemelőgépek, járgánygépek (Gang von Bratspile), hamu és más felhúzó, szellőztető és párolgók, villamos világító gépek tüzfűcskendők; továbbá kazánok és gőzgépek, géprészek, erőátviteli gépek az összes előbb említett készülékek számára.

13. Extincturók, jégkészítő-készülékek.

14. Kormánykerékek és a kormány és hajókészülékének részei (kötélvezetékek, csigák stb.) továbbá gőzkormányművek, erőátviteli tartozékaikkal; kormány-indikátorok.

15. Kazánok, gőzhajók gépei és ezeknek részei, valamint kazánburkolat és ezeknek felszerelési részei: csövek (tűzcsövek és forralócsövek), vezetékek, erőátviteli, kémények (kürtök).

16. Fűszék (szekerezék), kalapácsok lyukasztók (fűrők), részeltők, fűrészek és a tengerész, vitorlakészítő, hajóács, asztalos, iszkábaló, bádogos, kazánkovács és gépész egyéb szerzői, — mindezek a hajószolgálathoz.

17. Nemez- és keménypapíros, hajópapíros, a hajópadozat burkolására.

18. Kender és len, valamint kender- és lenesepű, pamut sűrítések a hajón (coton per trinelle), kötélhágcsók fa fogasokkal is.

19. Lencsék, fedélzeti lencsék is, lemezek közönséges és finom ívegből, ugyiszintén színesek fedélzeti nyílásokhoz és lámpákhoz.

20. Angol fekete (black) festékek, olajjal készítve vagy poralakban; angol szabadalmazott Doyer-féle máz és mindenemű másféle mázolósi anyagok, a hajótest alsó vasrészének mázolására.

21. Lenolaj, halolaj, szurok, közszenés fakátrány, gyanta, terpentín, terpenfinolaj, mindenemű fénymázok (finiszek).

22. Kén, mireny, ragaszok.

23. Czement, hidraulikus mész, tűzálló téglák, olvasztó téglák, kovasav, — mindezek a hajón való használathoz.

24. Arbocek és vitorlarudak, fából és vasból, vagy más fémekből.

25. Vitorlák és tartozékaik, vitorlavászon kenderből, lenből, pamutból stb. a hajón való használatra.

26. Mindenemű kötélzet kenderből manilla kenderből, lenből stb. kátrányozva vagy nem.

27. Mindenemű kötélzet vasból, aczélból, vagy más fémekből.

28. Hordók, kádak, csibörök, fából, fa- vagy fém-abroncsokkal.

29. A hajóorr, az orrtörke, a hajóhát a függőlépés és a fedélzeti építmények díszítményei, fából vagy fémekből.

30. Csónakok (evozókra vagy gőzörőre) bármily anyagból, ezek arbocekfelszerelése, vitorlái evezői, gőpjéi és tartozékaik.

31. Lobogók, jeizelőbalogok, ugyiszintén készítésre szolgáló kelmék.

32. Fény- és tűzijáték-jelzők, a hajók számára.

33. Hajólámpák.

34. Kályhák, főzhelyek és takaréktűzhelyek ugyiszintén hajó-sütőkemencék.

35. Fürdőkádak, árnyékszék, mosdóasztalok márványlapjai.

36. Hajóharangok.

37. Tengerészeti, légtani és láttani műszerek.

38. Vízrajzi térképek, hajózási könyvek.

39. Távirati és mindenemű más villamos készülékek, a hajók világítására és egyéb hajószolgálatra; villamos huzalok, vezetékek, tartozékaikkal.

40. Mindenemű mentő-készülékek.

A megmentett hajó.

Rendkívül érdekes, a maga nemében ritka perben döntött a minap a m. k. kuria. A tényállás az „Üzvények Lapja” szerint a következő:

A „Dea” olasz bárka, mely köszén-

nel megrakva Velence felé ment, 1883. évi március 14-én este 10 órakor az albaurái zátonyon megakadt. Mintán a víz a hajóba több helyen behatolt, s elsüllyedésétől lehetett tartani, a kapitány s az összes legénység, egyhangú elhatározás után, a hajót két csónakon elhagyták és Poroz sziklánál száraz földre szálltak, hogy ott segélyt keressenek.

A „Dea” hajó március 15-én reggel 3 óra körül a magas víz beálltával a zátonyból magától felszabadult és a tengeren délfele uszott; menete azonban kormányos hiányában rendetlen volt. Az így magától uszó, minden élő lénytől elhagyott hajót a Nápolyból—Fiumébe menő „Prinz Heinrich” hamburgi gőzhajó kapitánya reggel háromnegyed 7 órakor négy emberrel megszállta. A „Dea” személyzete által Pólából segítségül nyert „Triton” hadigőzös a megsejtes után érkezett oda. Ebből a dolgából per keletkezett. Reimann Armin, mint a „Prinz Heinrich” nevű német gőzhajó kapitánya, Massone Angelo, mint a „Dea” olasz bárkahajó kapitánya ellen a fiumei törvényszéknek keresetet indított, köve elvén a mentés által okozott költséget és a tényleges kár megtérítését, továbbá a megmentett rakomány harmadrészét és a „Dea” hajó értékének egy harmadát. A fiumei törvényszék felperest keresetével feltétlenül elutasította. A budapesti kir. tábla Leosló eskütől fellebezett 1303 frót ítelt meg a felperesnek; a kuria ellenben kötséget 984 frót és mentési díj fejében 2000 frót állapított meg.

A ritka alaposággal készült ítélet megokolásából a következőket közöljük: A bebizonyított tényállás mellett a tengerészeti jogelvek szerint felperes által eszközölt birtokbavétel a tengeri megmentés (ricupero—Bergung) fogalma alá esik. Ugyanis a „Dea” hajó veszélyben forogott, mert a kihallgatott alperesi tanúk is vallják, hogy a hajóba megállása után víz hatolt és mivel e miatt nagy volt a veszély, hogy a hajó elmerül, egyhangúlag elhatározták, hogy szárazföldre menekülést kerestek megmenteni és segélyt keresni. Felperes a fennkelt körülmények között a hajót a tengerészeti jogelvek szerint elhagyottnak tekthette; ugyan amaz okból nem vehető figyelembe az a körülmény, hogy a segítséget hozó „Triton” hadigőzös már közelített és rövid időre a megsejtes után oda érkezett. Mert felperes azt, hogy segítség jön-e vagy nem, kutatni nem volt köteles és ha ily tekintetek figyelembe vételének, harmadik személyek a sokszor veszélyes járó megmentés munkájától visszatarthatnának, holott a tengerészeti törvényekben foglalt intézkedések inkább ily megmentési munkákra serkentenek. Ezek szerint bebizonyítva lévén, hogy felperes mentőnek tekintendő, eldöntés tárgyát képezi, hogy felperes a kereseti kérelmében felsorolt igények megilletik-e.

Mindenekelőtt megállapítandó, hogy e kérdés mely törvény szerint döntendő el, mintán felperes a német, alperes az olasz törvényeket kéri alkalmaztatni. Tekintve, hogy itt nem valamely a felek közt kötött jogügylet forog kérdésben, hanem egy elhagyott hajó mentése, e tekintetben a mentés helyén érvényes törvény volna alkalmazandó, azonban a mentés valamely államterületéhez tartozó tengeren nem történvén, általános tengerészeti jogelvek szerint, a vitás kérdés a szerint a törvény szerint döntendő el, a mely ama kikötő területén uralkodik, melybe a megmentett hajó hozatott, a jelen esetben tehát a Fiume területén érvényes törvény szerint.

A Fiume területén érvényes oszt. ált. ptkönyv ezen mentési díj iránt nem intézkedik, sőt annak 1043. §-a tengerészeti törvényekre utal, a francia code de commerce második könyve, mely tengerészeti ügyekben hatályban fentartott, e kérdésről szintén nem intézkedik, határozott intézkedés hiányában az idézett ptk. 7. §. utmutatása szerint, ez a jogeset csak az általános jogelvek szerint döntendő el.

De minden tengert járó nemzet által már régtől fogva elfogadott elv, hogy tengeri veszélyben nyújtott segély a hajózás jól felfogott érdekében tetemesen jutalmazandó. Emez általános elfogadott és a magyar állam területén is érvényben lévő tengerészeti jogelvek tekintetbe vételével, mint ahogy jelen esetben a Dea hajóinak megmentése sok fáradsággal és idővesztéssel összekötve nem volt, a mentőnek sem személyzete, sem hajója a mentés által veszélynek ki nem tértett, mindegy körülmények figyelembe vételével, felperesnek a kiadásokból kívül 2000 frt általánosság, mely körülbelül a hajó és rakomány 20.549 frt összes értékének 10 százalékát képezi, mentési díj íteltetett oda.

Különféle hírek.

Kínözvények. A fiumei m. kir. tengerészeti hatóság; opritzi születésű Zohé János (János fia) kereskedelmi tengerészeti hadnagyot, hosszujáratu kereskedelmi hajókapitányt; továbbá viganyi születésű Kovacsich Lukács (Mátyás fia), bussipiccolói születésű Tapachchia Antal (Mihály fia), és costrena di santa-lucia születésű Gervasio Kozma (Kozma fia) tengerészeket pedig — kereskedelmi hadnagyokká nevezte ki.

Gróf Zichy Ágost kormányzóknak nevével e hó 10-én Bécsbe utazott, hogy a Mária Terézia szobor felépítését irányítsa.

Maria Józsefa főhercegnő, ki csaknem két hónapig át időzött az Abbatinával szomszédos Vooscában, e hét elején Bécsbe visszautazott.

Eljegyzés. Molina Gyula főhadnagy a helyben állomásozó Jellasics ezrednél, a közelmúlt napokban jegyezte el Cernković Flora kisaszonny, Cernković birtokos leányát.

Nagylelkű adomány. Baccareich Hortensia k. n. a fiumei Szt. Miklós tengerészalapa javára 100 ftot összegzet adományozott.

Halálozás. Donath Imre a fiumei m. kir. állami polgári iskolai tanító és családsegítő sulyos csapás érte kis leányának hirtelen elhunytával. A kis halott ravatalára a m. kir. állami elemi és polgári tanítótestületen kívül még számosan, helyeztek koszorút. Béké poráira!

Gróf Szápáry Gézáé, az általa alapított fiumei „Mária, árvaház örökös elnöke, a Mária Terézia évi közgyűlése után, — melynek felhívását lapunk múlt számban közöltük, — szép ovációk között utazott el a kikötő városból. A vasuti állomáson Ciotta János polgármester és nőjén kívül, megjelentek a Mária árvaház igazgatósági tagjai, valamint a többi helybeli jótékonyági intézetek küldöttségei, s ez alkalommal Ciotta Jánosné egy díszes eskortó nyújtott át. A hódolat és tisztelet jele a nagy közönség köréből is élénken nyilvánult a nemes lelkű grófné iránt a mennyiben számosan leplek meg díszes eskortókkal, melyek között feltűnést keltett Kruanda E. az Adria igazgatóságának pompás virágosokra. A város előkelő köreim kívül, a polgárság köréből is nagyszámú közönség jelen meg, s a meglévő bucsuzás után föllhangzott a jelenlevők ünnöze, melybe belevégült az árvaházapró növendékeinek hálaakönyűje, mely a gyermeki szeretet örömkönyűeként ragyogott az ártatlan kisdetek szemében.

Fiume Deák Ferencnek. — A Deákmanózelemban elhelyezendő emlékmű mintázatát e hó 7-én adta át Dr. Gellefich Miklós a fiumei bizottság elnöke Lechner minisiteri tanácsosnak, Gerster műépítésznek, és Stróß szobrásznak; a Fiume J. fiumei festőművész tervezete alapján Barbieri szobrász által elkészített emlékmű mintázatát az átadás napján kísérletkép fölláttatták a Deákmanózelemben a bejáratnál szemben álló falkegyében. A mintázatról a kikötött bizottság a legelőnyösebben nyilatkozott.

Magyar hiszónoklat a St. Vitoban. A Magyar ajkú fiumei katolikus hívek

ni, bizonyára szegénytelen feltétel a fumeiekre nézve.)

Ez egész ugynek eredete különben a fumeieknak nagymértvű idegenkedése a szárazföldi katonai szolgálattól, melyet némiképp jogosulatlanul is tartanak oly városban, mely oly jelentékenyen hozzájárul a hadi flotta emberanyagához. Fiume még 1773-ban fölmentetett volt a katonai állítás kötelezettsége alól Mária Terézia határozománya által; s e mentelmét háboruk kezdetéig vagyis 1792-ig meg is tartotta, s immunitása e megsértését nagyon nehezen tudta elviselni. A kormányzóság ezt különben méltányolja is, és imént jelzett dorgatoriuma dacára néhány nappal később közbenjár a városért a helytartó tanácsnál újonc jutalékának elengedése érdekében; mert — úgy mond — a lakosok a tengeri szolgálatra nagyon alkal-

masnak, ellenben a szárazföldi szolgálattól annyira irtóznak, hogy inkább megszökönek, . . . szökni pedig igen könnyű a velencei birtok közelsége miatt; méltányos volna hát Fiumét Trieszt példájára a katonai állítás kötelezettsége alól fölmenteni.)⁹⁾

Különben ez ellenszenv a katonaszkótdástól általános volt az egész magyar tengerparton; — az itt toborozott újoncokból, mialatt Fiuméből Károlyvárosba szállítottak minden állomáson megszökött egykettő (Fiume, Bossiljevo, Fuzsine, Piket, Verbovszko) . . . összesen tizenegy katonaszökevény.¹⁰⁾

Egyébiránt Fiume védelmének ügye nem állott oly rosszul, hogy szükségé lett volna a maga husz újoncára, Gondoskodott arról a Gráciban székelő belső és felső ausztriai kat. főparancsnokság, melynek területe egész Portorég terjedt, míg e ponttól délre a horvát part védelme a báni főparancsnokság hatáskörébe tartozott.

9) „Tyrones . . . non iam privatae Jurisdictionum, sed militaris Status subsumunt Antioritari; omnes omnium et non singuli singulorum Jurisdictionum . . . Tutantur ac Securitati subseruire debent.” . . . És tovább: „Tam antem asserere, quod nisi Tyrones in gremio urbis istius remaneret, ardor omnium huiusmodi incolarum pro Tutamine Patriae sit elinguentis, dictis fluminibus accolis certo opprobrium . . . foret.” I. h. 380 sz.

10) A kormányzó sajtókez7 fogalmazványai. I. h. 473 sz. (febr. 26).

11) Jelenti a károlyvárosi dandárparancsnokság febr. 20-án, 490 sz.

nagy számban Gyula fumei vasárnap ma beszéd közzé vagy is hátr kezdetét; fö közönség fig

József népszerű főbbi időben zet részéről mót a fumei nő nevenapján üdvözölte ő ját. A fumei herceg még mesterhez m tában, meleg me városán

Pécskai

A hét éves Pben oly följátékával a karmestere mellett bucsu verseny az é helyeségeinek közlebbi szíves estí fél kilen. Az érdekes közöltünk, a darabban fog verseny anyagvata előmoz mányának r dünk hogy számu megje seny anyagi lépti díj 60. Jegyek kaph helyében, Scl désében (Ada papirkereske

A veterán bel veterán zése alatt dez a szomsz

Kirándul A pünkösdi pestrol Fiume rejtővele m kirándulás m el arról lapu értesítést ad az érkezők n honfitársak, kezéséről tud

„Jósziv” meí jónévv virág bokréta ajándékbéne érdekes ajánd a mozgalom ki köszönetét

„Rime Fium alatt érdekes hovich Emidit foglal tájszóllás magában pontyola ugy a versekben va egészséges nyal. — A f Schittar Mar Zuanella M gyes füzet ár

A tersatt új dalegylet j ünnepely volt pompás idő k ember jelent és táncz, mely zenekara jász

A fiumei se. A fumei u. 6 órakor t söt Dr. Erd Dr. Gribovszk titkára által itélve, a kör retremelő te mellett ugyan lekötött rétel

